

Referat af DM Rådgivende Forum møde 28.04.2022

Mødedato/Tid: 28.04.2022, 10.00-15.00

Mødested: IMADA conference room, SDU, Odense

Mødedeltagelse:

Medlemmerne af Arbejdsgruppen	Deltager i mødet	Institution
1. Karsten Kryger Hansen <kkh@aub.aau.dk>	ja	AAU
2. Diba Terese Markus <dtm@aub.aau.dk>	ja	AAU
3. Birte Christensen-Dalsgaard <bcd@au.dk>	ja	AU
4. Per Møldrup-Dalum	ja	AU
5. Claudio Pica <pica@cp3.sdu.dk>	ja	SDU
6. Mads Sinkjær Kjærgaard <mks@ruc.dk>	ja	RUC
7. Sacha Zurcher <sazu@kb.dk>	ja	RUC
8. Mareike Buss <mabu.lib@cbs.dk>	ja	CBS
9. Mathias Boy Holst <mho.it@cbs.dk>	-	CBS
10. Hans Henrik Happe <happe@science.ku.dk>	virtuelt	KU
11. Lene Offersgaard <leneo@hum.ku.dk>	ja	KU
12. Michael Rasmussen <micr@dtu.dk>	-	DTU
13. Signe Gadegaard <sgad@dtu.dk>	ja	DTU
Sekretariat (herunder referent)	Deltager i mødet	Institution
14. Anders Sparre Conrad <anders.conrad@deic.dk>	virtuelt	DeIC
15. Hannah Mihai <hannah.mihai@deic.dk>	ja	DeIC
Gæster	Deltager i mødet	Institution
16. Anne Sofie Fink <anne.sofie.fink@deic.dk>	ja	DeiC
17. Rene Belsø <Rene.Belso@deic.dk>	virtuelt	DeiC
18. Erik Flikkenschild <E.L.A.Flikkenschild@lumc.nl>	virtuelt	GFF

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Forperson Birte Christensen-Dalsgaard bød velkommen til det første fysiske møde i gruppen. Birte forklarede at der på dette møde og også fremover vil blive inviteret eksterne oplægsholdere af relevans for infrastruktur og sammenhæng. Mødedeltagerne blev opfordret til at komme med forslag til emner og oplægsholdere.

Dagsordenen blev godkendt, dog blev opdatering fra arbejdsgrupper rykket op foran rapport om DeiC's beslutninger om interessetilkendegivelser.

2. Godkendelse af referat fra forrige møde

Referatet blev godkendt.

Fremover opfattes referater som godkendt efter en uge uden kommentarer efter udsendelse.

3. Establishing a Data Visiting architecture

Erik Flikkenschild fra GO FAIR Foundation og Leiden University Medical Center (LUMC) var inviteret som oplægsholder over Zoom.

Oplægsemnet var en data visiting arkitektur hvor data aldrig forlader institutionen. Det er meget hjælpsom med henblik til personsensitive data, data ejerskab og legale problemstillinger. Detaljer kan findes i [Erik Flikkenschilds præsentation](#). Præsentationen skal forstås som 'work in progress', nyt udvikling sker løbende.

4. Opdatering fra arbejdsgrupperpræsentation Erik Flikkenschild

a. FAIRificeringsværktøjer (Forperson: Mareike Buss)

 20220428 - AG Fairificeringsværktøjer.pptx

Gruppen har fokus på PID og metadata, især i forhold til nye data, "FAIR by design", men også mulighed for retrospektiv FAIRificering. Undersøger eksisterende løsninger: primært australske ARDC. En vision kunne være "Denmark Research Data Commons".

PID'er: Gruppen præsenterede to lister af hhv. "Must have PIDs" and "Could have PIDs" og rejste muligheden for at lave et "identifier decision tree".

Åbne spørgsmål: Har vi brug for en national PID strategi? Hvordan fordeles governance mellem institutionelt og nationalt niveau? Skal der være frihed til institutionerne eller skal det være top-down drevet?

Metadata: Gruppen har kigget på M4M FAIRification roadmap, med udgangspunkt i Bioportal og CEDAR. Gruppen mener ikke det vil kunne bruges til de 80% forskere, og rejste spørgsmålet om arbejdsdeling mellem data stewards og forskere ifm. FAIRificering. Målet må være at reducere workflowet til noget enkelt håndterbart for ikke-tekniske mennesker. Spørgsmål: er metadata for mennesker eller maskiner? Hvor skal skemaerne publiceres? Hvordan skal dette harmoneres med nationalt repository? Skal der bygges et nationalt datakatalog?

Der blev efterfølgende diskuteret sammenhænge mellem PID'er og metadata og nationale tjenester som (kommende) trusted repository og PURE.

Konklusion: Gruppen havde ikke på nuværende tidspunkt nået frem til konkrete forslag til initiativer, men fremlægger forslag på det næstkommende møde.

UDEN FOR DAGSORDENEN:

Birte Christensen-Dalsgaard bragte spørgsmålet om seed money på bane, hun har foreslået DeiC's bestyrelse at sætte beløb af til at teste ting af. Bestyrelsen foreslår kald af eksempel cases. Vi kan foreslå bestyrelsen at lave et åbent kald som kan være model inden for DeiC's ansvarsområde. Skal være for at teste og demonstrere hvordan man kan skabe interoperabilitet mellem nogle eksisterende løsninger.

Der blev diskuteret muligheder for at bruge seed money til at løse udfordringer inden for hhv. FAIRificeringsprocesser og de juridiske aftaler ifm. med decentrale arkitekturer og brug af data fra forskellige juridiske enheder. Tidligere samarbejder i DM Forum-regi blev fremhævet som eksempler på en mulig vej. Ligesom det blev foreslået at knytte an til internationale initiativer som RDA og udnytte løsninger herfra. Det blev desuden foreslået at gøre juridiske aftaler FAIR og interoperable.

Konklusion: Diskussionen om seed money tages op igen på et senere møde.

b. Arkitektur og AAI (Claudio Pica)

Gruppen mødtes i januar og har ikke haft opfølgende møder, men Claudio har mødtes med andre personer, først og fremmest WAYF-teamet.

Arkitektur: fokus på forståelse af eksisterende frameworks, især EOSC Interoperability Framework. Alle nationale tjenester skal udstille API. Har også kigget på Gaia-X, som er strengere specificeret end EOSC. ARDC er også et eksempel på interoperable tjenester. De basale komponenter er: AAI system: fødererede identitetstjenester samt fødereret autorisationssystem. Fødereret service-katalog. System for PIDs. Lagrings- og arkiveringstjenester skal være interoperable komponenter, tilgængelige via REST API'er.

AAI: Krav er fælles identitet som kan bruges på tværs af nationale tjenester. Håndtere at forskere flytter institution. Single sign-on på tværs af tjenester. Centralt overblik over adgang til forskellige systemer, men typisk høj-niveau regler.

Succeskriterium: AAI skal bruges på tværs af alle DeIC-tjenester. Skal være interoperabelt med EOSC, vi har kigget på LUMI/Puhuri.

Næste skridt: workshop om AAI-udviklingen. Sigter efter forslag til efteråret.

Karsten Kryger Hansen spurgte til adgang for folk uden for academia, fx. via MitID?

Claudio Pica: vi diskuterer integration.

Birte Christensen-Dalsgaard: er det svært at have rollebaserede identiteter i WAYF? Svar: Ja, dette er et ønske til et autorisationssystem.

Konklusion: DMRF har behov for en liste af krav for at kunne søge penge.

c. DMPonline (Signe Gadegaard)

 DMPonline webinarer 2022.docx

DMP'er er i et vadedsted mellem dokument og noget mere dynamisk. DMPonline bliver brugt i forskelligt omfang på de forskellige universiteter. Vi foreslår at igangsætte erfaringsopsamling og vidensdeling. Skal samstemmes med FAIR følgegruppen.

Opgradering af DMPonline er i gang, serverne er opgraderet og applikationerne skal flyttes. Håber at være færdige inden sommer. Der er forøget funktionalitet for brugerne, bl.a. om PID'er og sikkerhed, som Signe sender rundt efter mødet. Desuden mulighed for at bruge nyt API.

Gruppen planlægger at afholde webinarer om brugen af DMPonline i praksis og omkring machine actionable DMP'er. Kontaktpunkt evt. GO FAIR Østrig. Et tredje webinar vil være omkring alternative værktøjer.

Gruppen vil gerne modtage forslag til webinarer og til koordinering med FAIR følgegruppen. Skriv gerne til Signe! Der efterspørges flere medlemmer til gruppen.

Karsten spurgte til brugsscenarier på universiteterne og eventuelle automatiserede workflows. Birte bemærkede at juridisk afdeling ikke vil tolerere nogen form for automatik omkring nødvendige aftaler, et emne de kræver behandlet manuelt.

Per mente DMP'en er den første overvejelse som kan bruges senere til etisk vurdering, risikoanalyse mm. DMP'en er ikke et juridisk dokument.

Sacha: Seniorforskere ser DMP'er som et administrativt værktøj, PhD'er føler derimod de lærer meget af at udarbejde dem. Man skal tænke i forskellige muligheder, måske differentierede skabeloner.

Konklusion: Gruppen kommer med en plan for eventuelle investeringer til næstfølgende møde.

5. Rapport om DeiCs beslutninger i forhold til interessetilkendegivelserne

Anders Conrad, DeiC, gjorde rede for bestyrelsens beslutninger vedrørende nationale DM-tjenester på dens møde den 18/3-2022. Her var de to typer infrastrukturløsninger, Åbent System for Datalagring og Nationalt Trusted Data Repository på dagsordenen, baseret foruden på interessetilkendegivelserne, på informationsindsamling og en prioritering fra DeiC og 3 udpegede bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen traf på mødet ikke beslutning vedrørende lagringsløsningen, men valgte at indhente yderligere informationer fra de 3 konsortier vedr. kapacitetsopbygning, komponentstak med henblik på en sårbarhedsvurdering samt I/O-målinger. Der forventes en beslutning på bestyrelsens næste møde den 24/5-2022. Det er uklart hvad forsinkelsen får af budgetmæssige konsekvenser.

Mht. repository blev det besluttet at indlede forhandlinger med Københavns Universitet og Københavns Universitetsbibliotek om en løsning baseret på Dataverse. Det er uklart hvad det kommer til at betyde for tidsplanen at lagringsløsningen bliver forsinket.

Der blev spurgt til funktionalitet, også vedr. følsomme data, og kapacitet af repositorieløsningen, og DeiC noterede sig at det uanset eventuel forsinket implementering, giver mening at arbejde med KU om hurtigst muligt at informere om disse forhold, såvel som omkring governance og repositorieadministration.

6. Rapport fra FAIR strategi følgegruppe

Rene Belsø fremlagde at FAIR følgegruppen nu er etableret, med udgangspunkt i kommissoriets 13 punkter. Disse er fordelt på 5 arbejdsgrupper som alle har leveret input til en handleplan, som forventes sendt til ministeriet pr. 1. maj. Rene gennemgik detaljer for arbejdsgruppe A om politikker, som har grænseflader med en række andre arbejdsgrupper der kræver nærmere afklaring. Anders fremlagde om gruppe B vedr. infrastruktur som er fokuseret på nogle mere specialiserede dele af infrastruktur, som langtidbevaring, licenser og certificering.

7. Nationalt GO FAIR kontor

 GO FAIR DK.pptx

Hannah Mihai, DeiC, præsenterede planen for et nationalt GO FAIR-kontor, forankret i DeiC, men med en invitation til at deltage i både planlægning og eksekvering af opgaver. Fokus vil

indledningsvist være på de FAIRificeringsmetoder GO FAIR tilbyder, Metadata for Machines, FAIR Implementation Profiles og FAIR Data Points.

Det blev, i forlængelse af diskussionen fra FAIRificerings arbejdsgruppen, diskuteret om målgruppen er data stewards eller forskere, og den primære målgruppe for GO FAIR kontoret vil forventeligt være data stewards. Et relevant format for aktiviteter er derfor train the trainers forløb, som det pt. forberedes for M4M.

8. Næste møde

Det skal på næste møde besluttes hvad der skal foreslås til bestyrelsen. Der skal nedsættes grupper der skal kravsspecificere. Samt besluttes hvilket niveau vi skal specificere på. Det bliver heldagsmødet til september så der er tid til at forberede. Kan overvejes at lave internatmøde. Der skal være dokumenter klar i august.

9. Eventuelt

Der var intet til eventuelt.